

SESTRY VÝCHODNÍ EVROPY CENTRUM EXCELENCE PRO KONTROLU TABÁKU II

International
Society of Nurses
in Cancer Care

Zpravodaj č. **8**
Březen – červenec 2019
EE-COE II

Centrum excellence pro kontrolu tabáku pro sestry východní Evropy II uspořádalo samostatné symposium při 4. mezinárodní konferenci ENSP-SRP (European Network for Smoking and Tobacco Prevention, Societati Romane de Pneumologie) v Bukurešti 27. března 2019. V rámci projektu šlo o první akci EE-COE svého druhu.

Cílem bylo prezentovat různé aspekty zapojení sester do kontroly tabáku a jejich působení ve středoevropských zemích. Symposium zorganizovala a vedla Iveta Nohavová společně se Stellou Bialous. Nejprve Iveta představila koncept odborného centra a jeho založení, poté se představily hlavní sestry a členky týmů z Maďarska, Moldavska, Rumunska a Slovinska.

Předsednictvo sympozia EE-COE II a moderátoři

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

ČESKÁ REPUBLIKA

Kontaktní údaje:

Společnost pro léčbu závislosti na tabáku

Internet: www.slzt.cz

E-mail: sestry@slzt.cz

Dne 7. března 2019 se sešel tým k přípravě organizace akce pro veřejnost „**Světový den bez tabáku**“ ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady (dále jen FNKV).

Organizační výbor FNKV

Iveta Nohavová na **4. mezinárodní konferenci ENSP-SRP** o kontrole závislosti na tabáku v Bukurešti 27. března 2019 přednášela na téma Reálný dopad edukace sester v odvykání kouření.

Dne 4. dubna 2019 obyvatelé města Pelhřimov a okolí mohli navštívit „**Den pro zdraví**“ který se konal v nemocnici Pelhřimov. Stánek, kde si zájemci mohli nechat změřit CO ve výdechu, navštívilo 95 zájemců. U stánku probíhaly intervence a krátká přednáška pro 120 dětí ze základních a středních škol.

17. dubna 2019 sestry Vladislava Felbrová a Stanislava Kulovaná uskutečnily **seminář** ve Fakultní poliklinice Všeobecné fakultní nemocnice (VFN) na téma **Krátká intervence u kuřáků**. Zúčastnilo se 11 sester různých odborných ambulancí a seminář hodnotily kladně.

V rámci **XXVII. výročního sjezdu České kardiologické společnosti** konaného 12.–15. 5. 2019 v Brně sestry V. Felbrová a S. Kulovaná přispěly svou kazuistikou „Tromboembolická nemoc, hormonální antikoncepce a kouření“. Zúčastnilo se 50 sester, kterým byl zdůrazněn význam sestry v prevenci a léčbě závislosti na tabáku a informace o školení sester v rámci projektu COE II.

14. 5. 2019 v Krajské nemocnici Tomáše Bati ve Zlíně proběhl **kurz pro sestry „Sestry pomáhají přestat kouřit“**. Kurzu se zúčastnilo 14 sester. Přednášejícími byly naše dvě nové kolegyně Ivana Bobovská a Andrea Šrámková.

Kurz ve Zlíně pod vedením I. Bobovské a A. Šrámkové

sestry V. Felbrová a S. Kulovaná

V Praze 17. května. se uskutečnilo **Odborné fórum pro pracovníky na léčbu lupenky**. Vladislava Felbrová prezentovala Závislost na tabáku – jak pomoci a intervenovat u kuřáků v ambulantní praxi, přičemž zmínila i školení sester v prevenci a léčbě závislosti na tabáku a spolupráci s ISNCC – sesterský projekt COE II.

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

■ ■ ■ ČESKÁ REPUBLIKA

Dne 31. května. se při příležitosti Světového dne bez tabáku konaly v areálu FNKV, v poliklinice VFN, v ÚVN osvětové akce pro širokou veřejnost, pacienty a zaměstnance. Ve všech stáncích probíhaly intervence u kuřáků, poskytovaly se informace o možnostech a průběhu léčby závislosti na tabáku, rozdával se edukační materiál a měřil se oxid uhelnatý ve výdechu (CO).

- Ve FNKV navštívilo stánek přes 100 zájemců. Akci zorganizovaly Mgr. Eva Roubíčková a Mgr. Ilona Bartošová.

Akce pro veřejnost ve FNKV

- Stánek ve VFN navštívilo za 3 hodiny 27 zájemců. Nejvyšší naměřená hodnota CO: 43 ppm, COHb: 6,8 % po 10 cigaretách/12 hodin byla u 52 leté ženy, která obvykle kouří 20 cigaret denně. Akci ve VFN organizovaly Bc. Vladislava Felbrová a Stanislava Kulovaná.

Sestry V. Felbrová a S. Kulovaná oslovovaly veřejnost ve VFNU

- Ke stánku v ÚVN přišlo na pět desítek kuřáků. V areálu nemocnice oslovily studentky celkem 55 kuřáků, aby uhasili cigaretu a vyměnili ji za vitamin – ovoce. Akci v ÚVN zorganizovaly Kateřina Křenková a Mgr. Kateřina Mladá.

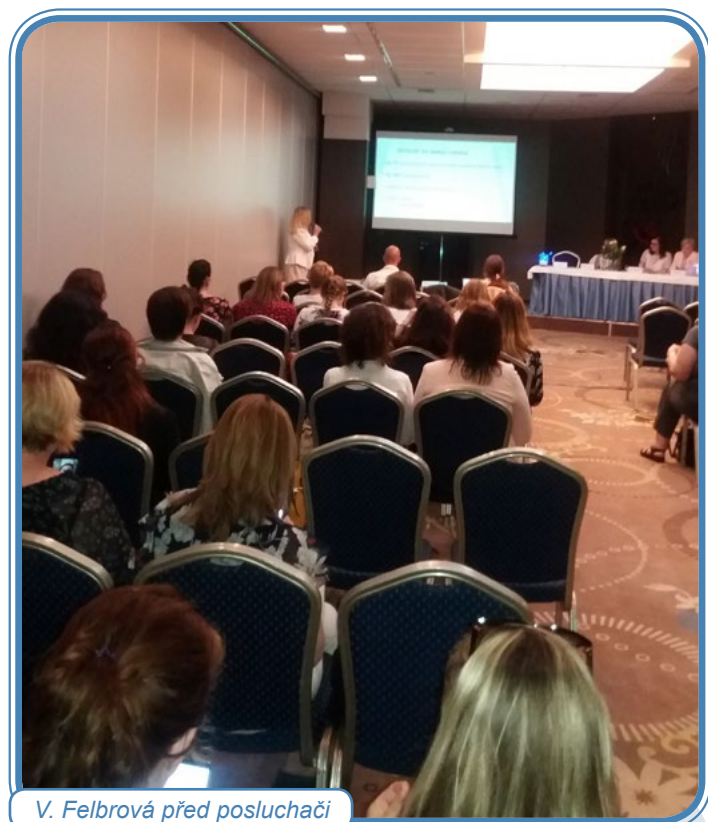
Tým pořadatelek akce v ÚVN

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

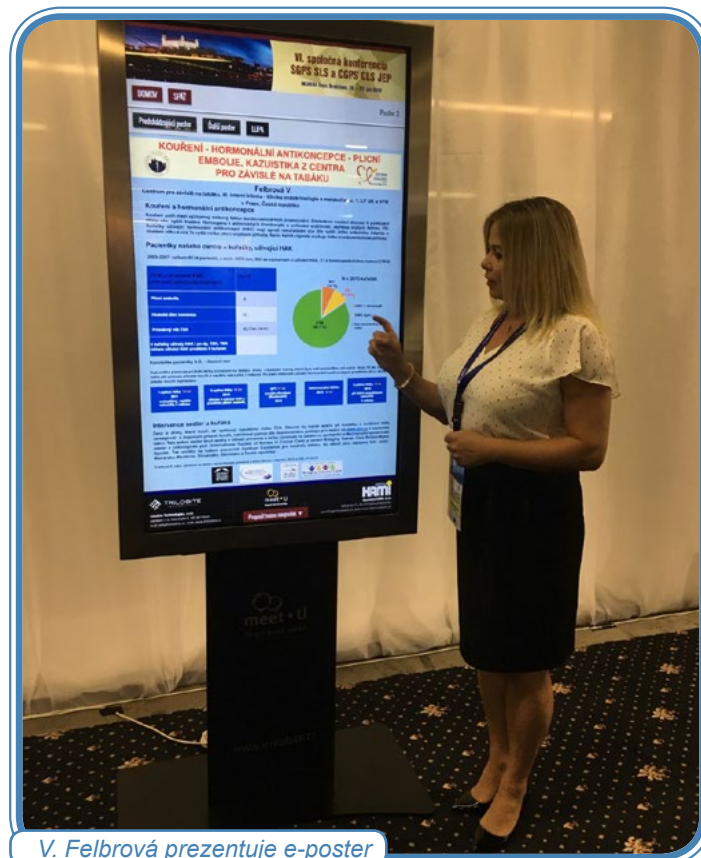
■ ■ ■ ČESKÁ REPUBLIKA

11. ročníku **Celoslovenské konference zdravotnických pracovníků pracujících v mamologii** konané 7. 6. 2019 v Bratislavě se aktivně zúčastnila V. Felbrová a S. Kulovaná s kazuistikou o onkologické pacientce a informací o významu krátké intervence sestry u kuřáků s ohledem na onkologická onemocnění a projekt COE. V sále naslouchalo cca 70 sester.

V. Felbrová přispěla svou aktivní účastí formou e-posteru na **VI. společné konferenci SGPS SLS a ČGPS JEP** (slovenských a českých gynekologickoporodnických společností) v Bratislavě, konané 20. – 23. 6. 2019. Sál sesterské sekce zaplnilo zhruba 80 sester.

V. Felbrová před posluchači

V. Felbrová prezentuje e-poster

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

MAĎARSKO

Kontaktní údaje:

Národní metodologické centrum podpory odvykání kouření

Internet: www.leszokastamogatas.hu

Email: leszokastamogatas@koranyi.hu

Maďarský tým uspořádal v průběhu jara 2019 sérii tří **workshopů**:

- 22. března 2019 v okresní nemocnici v Nyíregyháze jednodenní workshop pro 20 porodních asistentek,
- 10. května 2019 následoval v Sárospataku jednodenní workshop pro 25 sester pracujících s hospitalizovanými i ambulantně léčenými pacienty.
- 14. června a 5. července 2019 proběhly dvoudenní workshopy pro různě zaměřené zdravotníky v Centru podpory zdraví v Hódmezővásárhely. Centrum podpory zdraví se na nás obrátilo se zájmem o školení vzhledem k tomu, že se chystá zahájit poradenskou službu zaměřenou na pomoc s odvykáním kouření.

31. května 2019 jsme uspořádali **workshop II a zdravotnické fórum na téma Role sester v kontrole tabáku** se záměrem prodiskutovat možnosti rozšiřování služeb pomoci pacientům přestat kouřit a propagace kontroly na tabáku sestrami. Této jednodenní akce se zúčastnilo 9 žadatelů o minigranty, kteří získali zdroje na místní projekty, vedoucí pracovníci ve zdravotnictví a významní zdravotničtí činitelé. Žadatelé o minigranty měli možnost prezentovat cíle a výsledky svých projektů o kontrole tabáku.

Workshop II a diskusní fórum o strategii zdravotnictví

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

MOLDAVSKO

Kontaktní údaje:

Elena Stempovscaia, prezidentka asociace sester,
Moldavská republika
Tel. (+373 22) 728469, 69125358
Internet: www.nursing94.org
Email: estempovscaia@gmail.com

V Moldavské republice (dále MR) představuje spotřeba tabáku a expozice tabákovému kouři druhou nejvýznamnější preventabilní příčinu nepřenosných onemocnění mužů a sedmou u žen.

V rámci projektu EE-COE II uspořádala Asociace sester Moldavska v období března až června 2019 sérii akcí na podporu odvykání kouření.

20. března a 18. dubna 2019 pořádal náš dvoučlenný tým **workshopy pro praktické sestry** na jihu země (Cahul a Comrat). Celkem oslovili na 70 účastníků.

Workshop a diskuse

V březnu se 8 zástupkyň MR zúčastnilo **4. Mezinárodní konference ENSP-SRP o kontrole tabáku** v Bukurešti. Společně s kolegyněmi z Rumunska se zúčastnily plenární sekce na téma kontroly tabáku o možnostech odvykání kouření a vlivu kouření na lidské zdraví.

4. Mezinárodní konference ENSP-SRP o kontrole tabáku v Bukurešti

Dalšími důležitými akcemi byly **krátké semináře pořádané Ústavem pro matku a dítě pro maminky s dětmi různého věku**. Naše školitelky s maminkami diskutovaly a poskytovaly jim informace o nebezpečnosti kouření pro dospělé a možnostech prevence kouření u dětí.

Návštěvníci v Ústavu pro matku a dítě

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

■ ■ ■ MOLDAVSKO

Zvláštní a významnou událostí byla pro moldavské sestry **Národní konference k Mezinárodnímu dni sester**, konaná každoročně 12. května. Zorganizovali jsme konferenci ve Fělešti (na severu země). Získala zájem zhruba 400 účastníků: sester, zástupců státních institucí, čestných hostů a dalších. Při této příležitosti přednesla informace o nebezpečí spojeném s kouřením a možnostech působení sester Maria Munteanu, zástupkyně poradního výboru projektu. Každý účastník obdržel časopis SESTRA se 6 články o tématice odvykání kouření.

Účastníci národní konferenci ve Făleşti

Maria Munteanu, zástupkyně poradního výboru projektu

5. června 2019 se Asociace sester Moldavska zúčastnila **setkání k zakončení projektu** ve slovinském Bledu. Na akci byla zastoupena třemi členkami Asociace sester Moldavska. Na závěrečné schůzi tohoto setkání prezentovala každá ze zúčastněných zemí svoji závěrečnou zprávu k projektu. Představily jsme plánované aktivity, své problémy a překážky, ale především přínosy projektu.

Účastníci (vč. moldavského týmu) setkání k zakončení projektu ve slovinském Bledu

Nursing
Revistă editată de Asociația de Nursing din Republica Moldova
Nr. 32 (2019)
"Nursele - o voce de lider: servicii medicale pentru toți"
ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ASISTENȚILOR MEDICALI
12 MAI
NURSE DAY
Obálka časopisu SESTRA se 6 články o tématice boje proti kouření
înătos și bolnav

„Těší nás, že jsme se akce v rámci projektu mohly zúčastnit a děkujeme koordinačnímu a sponzorskému týmu i všem partnerům za spolupráci.“

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

RUMUNSKO

Kontaktní údaje:

Ecatarina Gulie, předsedkyně Rumunské asociace sester

Internet: www.asociatiadenursing.ro

E-mail: catigulie@yahoo.com

Ve dnech 27. – 29. března 2019 se 20 sester z Rumunska zúčastnilo 4. Mezinárodní konference ENSP-SRP a kontrole tabáku v Bukurešti.

Na konferenci ENSP-SRP se 20 rumunských sester zapojených do EE-COE II zúčastnilo sympozia projektu

Ze 4. Mezinárodní konference ENSP-SRP v Bukurešti

Na stejném místě zorganizovaly 28. března 2019 pro sestry Rumunské asociace sester a Asociace sester Moldavska společný **mezinárodní workshop** o kontrole závislosti na tabáku a možnostech krátkých intervencí. Zúčastnilo se celkem 28 sester, z toho 20 rumunských a 8 moldavských.

Společný workshop moldavských a rumunských sester

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

■ ■ ■ RUMUNSKO

11. května 2019 uspořádala Rumunská asociace sester výroční **Národní konferenci sester k oslavě Dne sester**. Hlavní téma konference bylo „Sestry, hlas pro zdraví pro všechny“ a zúčastnilo se 60 učitelů, sester a studentek zdravotnických škol. Témata prezentací byla velmi pestrá, od duševního zdraví a životní pohody přes globální hrozby, zdravé životní prostředí pro lidské zdraví až po osvědčená doporučení k užívání centrálních katétrů v pediatricke onkologii, morbiditu i mortalitu kuřáků aj.

Studentka, která přednesla příspěvek o úmrtnosti kuřáků poděkovala asociaci za uspořádání workshopu v Craiově, po kterém sama přestala kouřit. Ve své prezentaci se soustředila na význam nekuřáctví a motivaci mladých lidí k odvykání kouření.

Velmi jsme ocenili příspěvky studentek zdravotnických škol a jejich přístup jako budoucích sester.

Účastnice každoroční Národní konference sester v Craiově

31. května 2019 zorganizovala Maria Stanciu v ulicích Constanty **akci ke Světovému dni bez tabáku**. Probíhala mezi 14. a 19. hodinou a jejím centrem byla oblast u útesu kolem constantského kasina. Studentky nabízely lidem a zejména dětem na promenádě balonky, diskutovaly o zdraví s dospělými kuřáky, nabízely Fagerströmův dotazník závislosti na cigaretách a měřily hodnotu vydechovaného CO.

Studenti zdravotnictví na veřejné akci v Bukurešti

Akce byla veřejností přijímána velmi dobře a se zájmem, lidé se ptali, děti v závěru vypouštěly balonky...

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

♥ SLOVENSKO

Kontaktní údaje:

Bc. Barbora Abrmanová
Slovenská komora sester a porodních asistentek
Tel.: 037/38 102 08
Internet: www.sksapa.sk
E-mail: b.abrmanova@sksapa.sk

Barbora Abrmanová a Mária Vančová se 5. května zúčastnily letošního **setkání k zakončení projektu EE-COE II ve slovenském Bledu**. Měly zde možnost účastnit se diskusí o aktuálních údajích a výsledcích projektu, probrat všechny úspěchy a překážky při organizování workshopů a vydávání e-learningových publikací.

V březnu 2019 Barbora Abrmanová na Slovensku zorganizovala a vedla **dva workshopy**. První proběhl v **Ružomberku 28. května 2019** za pomoci a spolupráce krajské komory sester a porodních asistentek. Zúčastnilo se 33 sester. **13. června** proběhl druhý workshop v nemocnici v **Komárnu**.

Účastnice workshopu

18. června 2019 v Topolčanech uspořádala Barbora Abrmanová další krajskou akci – **přednášku se seminářem**. Zúčastnilo se jí mnoho sester, které se vzdělávaly už na předchozích workshopech.

Hnací síla slovenských sester,
Barbora Abrmanová (1. zleva)

Sérii workshopů organizovaných Barborou Abrmanovou v rámci EE-COE II dovrší **27. června** v pořadí již **10. workshop v Liptovském Mikuláši**. I zde se na jeho pořádání bude podílet krajská Komora sester a porodních asistentek.

ZPRÁVY Z JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

SLOVINSKO

Kontaktní údaje:

Lékařská fakulta Angely Boškinové

Tel: +386 4 5869360

Internet: www.fzab.si

E-mail: dekanat@fzab.si

Aktivity studentů na poli prevence kouření na Lékařské fakultě Angely Boškinové:

31. května při příležitosti **světového dne bez tabáku** připravila tato fakulta stánek, ve kterém studenti vyměňovali kuřákům cigarety za ovoce, šťávy a jiné zdravé prospěšné výrobky. Podle údajů Národního ústavu pro veřejné zdraví (2019) má kouření tabáku celoživotně závažné důsledky na zdravotní stav plic kuřáků i nekuřáků vystavených pasivnímu kouření. Kuřákům je zdarma k dispozici pomoc v nejrůznějších náhradních formách nikotinu. Přestat s kouřením je přínosem po zdraví v jakémkoliv věku. Procento populace kuřáků od 15 do 64 let se v roce 2018 snížilo na 15,1 % oproti 16,3 % z roku 2012.

4. června uspořádala střední zdravotnická škola v Radovljici „**Trh zdraví**“. Na jejich pozvání jsme se zúčastnili formou stánku s informacemi zaměřenými na škodlivost kouření. Studenti si také připravili a rozdávali kolemjdoucím informační letáky.

6. června proběhla v Bledu **12. mezinárodní vědecká konference na téma Úkoly a potřeby společnosti v prevenci a podpoře zdraví ve zdravotnictví**, které se zúčastnili také zástupci EE -COE II. projektu.

Studenti Lékařské fakulty Angely Boškinové rozdávali ovoce

Trh zdraví

Účastnice 12. mezinárodní vědecké konference v Bledu

NĚKOLIK SLOV ZÁVĚREM

Projekt EE-COE II končí 31. července 2019, a partneři v něm zúčastnění ze všech šesti zemí se proto 5. června sešli na závěrečném setkání ve slovinském Bledu. Děkanka UCLA (University of California Los Angeles) Linda Sarna, Dr. Stella Bialous z UCSF (University of California San Francisco), bývalá prezidentka ISNCC a Iveta Nohavová z pražské SLZT (Společnosti pro léčbu závislosti na tabáku) uvítaly všechny zúčastněné a prezentovaly celkový závěrečný přehled projektu. Poté následovaly prezentace výsledků a cílů projektu dosažených v jednotlivých zemích a změn, k nimž došlo díky aktivitám sester zapojených v kontrole tabáku. Bylo velmi působivé vidět, čeho jednotlivé země dosáhly za posledních 2,5 roku.

Chtěli bychom při této příležitosti poděkovat všem partnerům projektu za vše, čím v zemích střední a východní Evropy přispěli k lepší kontrole tabáku a k poskytování pomoci lidem, kteří chtějí přestat kouřit, ale i za pomoc při prosazování preventivních opatření a prosazování změn! Zvláštní poděkování patří týmu vedení projektu, který představují zejména **Mgr. Iveta Nohavová**, **Dr. Stella Bialous**, **prof. Linda Sarna**, obě posledně jmenované za ISNCC (International Society for Nurses in Cancer Care) a **prof. MUDr. Eva Králíková, CSc.** Velké poděkování náleží nadaci Bristol-Myers Squibb za osmiletou podporu Centra excelence pro sestry východní Evropy v kontrole tabáku.

Srdečně všem děkujeme!

Setkání 5. června 2019 k zakončení projektu ve slovinském Bledu

